Ao. 1820.] [No. 23.

Bataviasche Courant.

ZATURDAG, den 3den JUNI, 1820.

ZEE-TIJDINGEN.

BATAVIA.

Aangekomen.

Mei 26 — *ſchip Tjiemanuk, J. Sohm, van Indramaijoe, den* 11 *Mei.*

— 27 — *ſchoener Pieter en Emma, John Chambers, van Rotterdam, den* 7 *December* 1819.

— 28 — *goerab Semoet, Eende, van Tagal, den* 23 *Mei, paſſagiers, de heeren H. Arons, en L. Iſaaks.*

— 29 — *Engs. ſchip Castle Forbes, F. L. Reid, van New South Wales, den* 27 *Maart.*

— 30 — *ſchoener Dorothea, J. White, van Samarang, den* 20 *Mei, paſſagier, de heer C. Pirlet.*

— 31 — *Amerik. brik Ceres, J. Hodges jr., van Marſeilles den* 28 *Febr.*

Juni 1 — *Engs. ſchip Minerva, John Bell, van Muntok, den* 20 *Mei, paſſagiers* 3 *officieren,* 4 *gevangenen,* 1 *politie dienaar en* 4 *invalide ſoldaten.— Dito brik Jane, P. D. Schmid, van Maccaſſer, den* 1 *maart, paſſagiers kapt. Staal van Holſtein en vrouw, luit. Haak, Raaf, de heeren Schults en Reins, en Z. M. troepen.— brik Jacoba Aletta, J. Bierman, van Samarang, den* 23 *Mei, paſſagier, de heer L. J. F. de Weitzel, —ſchip Zelima, C. Neurenberg, van Antwerpen, den* 7 *Dec.* 1819, *paſſagiers, de heeren J. Francois, L. Lammers, A. F. van der Elst, J. Marchal en G. J. van Strijen.*

Vertrokken.

Mei 26 — *Eng. ſchip John Bull, T. Hackwood, naar Indramijo.*

— 27 — *Z. M. ſchoener Zeemeeuw,* 2*de luitenant Lincklaen Arriens, naar een kruistogt.—brik Cornelia, J. Fredrik, naar Samarang.—ſchoener Jonge Nicolaas, Tan Tiangkang, naar Tagal.*

— 28 — *brik Kimſoen, Lim Hiang, naar Cheribon.—Z. M. kanonneer-boot No.* 11, 2*de luit. T. Dahle, naar een kruistogt.—ſchip Hunter, W. Hodges, naar Pamanoekan, paſſagiers de heeren J. Walker, P. de Jutter Beaufort.*

— 29 — *Eng. brik St. Antonio, R. W. Heming, naar Bengale, paſſagiers de heer Lackerſteen en* 18 *bengalezen.*

Juni 1 — *brik Boeroeng, Said Haſſan, naar Pakkalongan.*

— 2 — *Z. M. kanonneer-boot No.* 18, 2*de luit. R. P. Baker, naar Banka.*

Schepen liggende ter reede.

Z. M. ſchip Tromp; ſchepen De Nieuwe Zeelust, Diana, Pekin, Jacoba, Fortitude, De Generaal de Kock, Jacoba, Margaretha, De Jonge Anthonij, Tjiemanuk, Zelima; brikken Joanna, Francina, De Goede Hoop, Maria, Megmerrilies, Suſanna Barbera, Fortuin, Jacoba Aletta, goerab Semoet; ſchoeners Pieter & Emma, Dorothea; kotter Louiſa.—Eng. ſchepen Mary, Indiana, Melpomene, Recovery, Georgiana, Indian Trader Betſey, Mercury, Castle Forbes, Minerva; brik Jane.— Amerik. ſchepen Ganges, Endeavour; brikken Elizabeth, Nancy-ann, Orient, Ceres.—Chineſche jonkken Bandſing, Hingthaij, Teeſing, Hothaij, Thaijlaij.

SAMARANG.

Aangekomen.

Mei 20 — *ſchip De Vrouwe Helena, J. Marquiſaux, van Sourabaija, paſſagiers, de jonge heeren van Naerſen, Wieling, Hazard, en C. van Nijvenheim.— brik Indramaijoe, J. A. Lang, van Rembang.—ſchoener De Hope, J. Roubij, van Tagal.—ſchip Race Horſe, G. Ingram, van Batavia.—ſchoener Duckling, C Lee, van Pakkalongan.—ſchip Emile, L. Christenſen van Batavia, paſſagiers, de heeren H. Dorfeuille, en W. J. Rutter.*

Vertrokken.

Mei 20 — *ſchoener Dorothea, J. White, naar Pakkalongan en Batavia, paſſagiers de heeren C. Pirlet, en A. Zonneſchijn.*

— 23 — *brik Jacoba Aletta, J. Bierman, naar Pakkalongan, Tagal en Batavia, paſſagier, de heer J. L. F. de Weitzel.*

Schepen liggende ter reede.

brikken Johanna Maria, Heerwannuel, Helena; kotter Faire; chaloup De Vrouw Cateau. —Amerik. ſchepen Midas, Columbus, Portland; brik Hindu.—Arab. ſchip Fattalrachman; brik Joſeph; chaloup Cheribon.—Maleiſche ſala ſala Sirie Tanjoeng.—Chineſche brikken Tjieuſoen, Tjinghien, Hope, Hogien, Goanhing, De Zwaluwe; ſchoener De Hoop; ſala ſala Paſſangan; chaloup Habgien.

SOURABAJIA.

Aangekomen.

Mei 22 — *Franſche ſchip La Louiſe, P. P. Varre, van Bourbon, den* 18 *Maart, paſſagier, de heer J. Tiſſot.— brik De Hoop, A. de Bruijn, van Amboijna, den* 1 *Mei.*

— 24 — *Z. M. roei-kanonneer-boot No.* 1, 2*de luit. G. Loekemeijer, van Rembang, den* 16 *Mei.—ſchip Vrede & Rust, J. F. Pieterſe, van Banda, den* 29 *April, paſſagiers, kapt. Dejaer en familie, en de kinderen van den heer von der Does.—brik Adventure, W. Wijlie, van Samarang, den* 16 *Mei, paſſagiers,* 5 *ſoldaten. —kotter Sirie Tampat, Singo Wongſo, van Rembang, den* 5 *Mei. —ſchoener Mary, Poespo, van Rembang, den* 5 *Mei.—Z. M. kanonneer-boot No.* 16, 2*de luitenant Godzen, van Rembang, den* 16 *Mei.*

Vertrokken.

Mei 22 — *Eng. brik Jane, P. D. Schmidt, naar Batavia, met Z. M. troepen.*

— 26 — *brik Experiment, H. Hooper, naar Batavia, paſſagiers, mevrouw Colville, de heeren Livingſton en De Neijs.—Franſche ſchip La Louiſe, P. P. Varre, naar Batavia, paſſagier; de heer Tiſſot.*

Schepen liggende ter reede.

Z. M. ſchip Naſſau; fregat Wilhelmina; korvetten Eclips, Zwaluw, Anna Paulowna, Eendragt, Ajax; ſchoeners Schildpad, en No. 15; *kanonneer-boot No.* 1, *en No.* 16; *ſchepen Arinus Marinus, Vrede & Rust; brikken Amazoon, Willem Johan, Helen, Aſſiſtentie, Laidie Pontianak, Boeroong, Lemboeſarie, De Hoop, Adventure; ſchoeners Roſe, Molucko, Sophia, Santſa, La Modeste, Vongſien, Lucifer, Marij, Eliſabeth; kotters Pambla, Gemboljoijo, Sirie Tampat.—Eng. ſchip Union; brik Alert.— Amerik. ſchepen Panther, Tijre.—Chineſche jonken Kimtaijſoen, Inhap.*

Publikatie.

Wij GODERT ALEXANDER GERARD PHILIP BARON VAN DER CAPELLEN, *Kommandeur van de Orde van den Nederlandschen Leeuw, Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal over Nederlandsch Indië, enz., enz., enz.*

IN RADE.

Aan allen die deze zullen zien of hooren lezen SALUT! *doen te weten.*

ALZOO wij in ervaring gekomen zijn, dat de regiſtratie der lijf-eigenen, bij publikatie van den 3den juli 1819 bevolen, binnen de daarbij en nader bij resolutie van den 16den december 1819 n.° 20, bepaalde termijnen, in de reſidentie Batavia niet is kunnen afloopen, en deze vertraging voornamelijk is toeteſchrijven, aan het moedwillig verzuim van vele der ingezetenen, die niet indachtig aan hunne verpligtingen jegens het plaatſelijk beſtuur, of op deszelfs oproepingen niet zijn verſchenen, of de ſtukken betrekkelijk hunne lijf-eigenen in zoodanigen ſlechten ſtaat hebben ingediend, dat met het onderzoek naar derzelver deugdelijkheid een geruime tijd is verloopen, en daardoor veroorzaakt, dat nog niet allen opgeroepen hebben kunnen worden.

En aangezien bij gelegenheid van de regiſtratie der ſlaven is bevonden, dat vele der bewijzen van eigendom zoodanig onvolledig zijn, dat daarop uit vrees van vrije lieden, door eene wettige akte tot den ſlavenſtand te brengen, geene inſchrijvingen op het register toegeſtaan kunnen worden, en de groote menigte van de zoodanigen vordert dat een middel worde daargeſteld, om zoo wel de regten van de eigenaren, als van degenen die als lijf-eigenen worden opgegeven, ſpoedig en voor den afloop van den nog te verleenen termijn van regiſtratie, te onderzoeken en te verzekeren, ten einde den eerſtgenoemden de gelegenheid nog worde gelaten, om wanneer hun regt erkend is, de waarborg van hun eigendom te vragen, de welke voortaan alleen kan beſtaan, in de behoorlijke inſchrijving op het register;

ZOO IS HET, dat Wij hebben goedgevonden en verſtaan te bepalen, gelijk bepaald wordt bij dezen:

Eerſtelijk. Dat de ſlaven, welke tot nog toe niet op het register der lijf-eigenen te Batavia zijn gebragt, als nog tot den 1ſten januari 1821 zullen kunnen geregiſtreerd worden, met aanmaning aan een ieder dien het mogt aangaan, om gebruik te maken van de gunst welke bij deze wordt bewezen, en waarſchuwing, dat ingevalle zij niet behoorlijk en pligtmatig voldoen, aan de oproepingen welke binnen dezen verlengden termijn door den Reſident van Batavia, tot het aangeven van ſlaven nog zullen worden gedaan, deze ſlaven het effect zullen genieten van art. 10 van bovengemelde publikatie, zonder dat er ten aanzien der eigenaren, eenige toegevendheid zal worden gebruikt.

Ten tweede. Dat ingevalle bij de aangifte van lijf-eigenen, twijfeling mogt ontſtaan omtrent de wettigheid der bewijzen van eigendom, of omtrent den ſtaat van den ter regiſtratie aangegevenen ſlaaf, de reſident de aangebodene bewijsſtukken zal aanhouden, en dezelve zenden aan den fiskaal bij den Raad van Juſtitie, die na de ontvangst, degenen dien het aangaat zal

roepen voor den Raad van Justitie, dewelke, na behoorlijk onderzoek en na de belanghebbenden en den fiskaal te hebben gehoord, *de plano* en zonder vorm van proces uitspraak zal doen, behoudens het hooger beroep aan het hoog geregtshof, bij hetwelk de zaak op dezelfde wijze zal worden afgedaan.

En op dat niemand hiervan onwetendheid zoude kunnen voorwenden, zal deze in de Nederlandsche, Inlandsche en Chinesche talen worden gepubliceerd en geaffigeerd, waar zulks behoort en gebruikelijk is.

Lasten en bevelen voorts dat alle kollegien, ambtenaren, justicieren en officieren, aan de naauwkeurige uitvoering dezes de hand zullen houden, zonder eenige oogluiking of aanzien des persoons.

Gegeven te Batavia den 24sten mei 1820,
VAN DER CAPELLEN,

Ter ordonnancie van den Gouverneur Generaal in Rade.

De algemeene secretaris,
J. C. BAUD.

AZIË.

NEDERLANDSCH-INDIE.

BATAVIA, *den 2 Juni.*

In een brief van Rio Janeiro van 15 Februarij ll., wordt het volgende gemeldt.

De kapitein *Smith*, voerende de Engelsche brik *Williams*, werd in de maand Februari 1819 op een reis van *Monte Video* naar *Valparaiso*, bij het doubleren van *Kaap Horn*, door tegenwinden meer als gewoon naar de zuid gedreven, en ondekte tot zijne groote verwondering land op 62 graden Z. B. en 57 gr. 50 min. W. L. van Greenwich. Bij zijne terugkomst in de maand Augustus, werd hij door het ijs verhinderd andermaal dit land te bereiken. Op eene nieuwe reis in October daaraanvolgende bereikte hij echter hetzelve, landde aldaar en zeilde drie graden langs de kust, zonder de limiten daarvan te ontdekken. De kapitein *Sheriff*, bevelhebber van een Engelsch oorlogschip, in de *Rio de la Plata* gestationneerd, kennis van deze zaak bekomen hebbende, zond, na alvorens het dagboek van kapitein *Smith* te hebben geëxamineerd, dadelijk een kundig officier derwaarts, om dat nieuwe land te verkennen en nadere informatien diensaangaande intewinnen.

Men verzekert dat op de oude kaarten in die breedten een land geteekend gevonden wordt, onder de benaming van *Drakes-land.*

Volgens eene Brusselsche kourant, is de *Cadmus* met een gedeelte der equipage van de *Admiraal Evertzen*, komende van Mauritius, den 25sten november ll. te Helvoetsluis binnen geloopen.

BRITSCH-INDIE.

MADRAS, *den 15 Maart.*

Wij hebben met de, van Manilla komende, brik *Maria*, kapitein *Walker*, de volgende berigten ontvangen, loopende tot den 22 januari.

Bij het passeren van Malacca had dit schip de *Lijndoch*, van Calcutta aangetroffen, komende van *Valparaiso*, welke haven het laatstgemelde schip in October verlaten had.

Lord *Cochrane* had vele rijke prijzen gemaakt en naar Valparaiso opgezonden. Het smaldeel onder zijn commando was veel vermeerderd, en was juist toen uitgezeild om Lima te nemen, iets, hetwelk te Valparaiso als zeker werd aangemerkt.

De Noord-Amerikaansche kolonien van Spanje bleven nog koningsgezind en de Zuid-Amerikanen hadden geen voornemen dezelve te verontrusten. Wat echter Zuid-Amerika betrof, voedde men, met uitzondering van Brazilie, geen den minsten twijfel of hetzelve zoude binnen kort onder een federativ Gouvernement vereenigd zijn.

Lord *Cochrane* had een zijner fregatten uitgezonden om bij Manilla te kruizen. Hetzelve had echter, kort na het uitloopen een schip met eene halve millioen piasters genomen, en was daarmede naar Valparaiso terug gekeerd.

De Gouverneur van Manilla verwachtte eene beduidende versterking van Europa, als ook, van door de Zuid-Amerikanen te zullen worden aangevallen. Daar er volstrekt geene militaire magt te Manilla was, zoo liep het gerucht, dat hij, wanneer de hulp van Spanje feilen mogt, de kolonie aan het Britsche Gouvernement zoude overgeven.

Wanneer Lord *Cochranes* fregat deszelfs kruistogt vervolgd had, zoude zij waarschijnlijk de twee millioenen piasters hebben bemagtigd, die te Manilla van Acapulco waren aangebragt.

De vermeerdering der culture te Manilla was verbazend. De opbrengst van koffij en suiker in het volgend jaar, zoude onberekenbaar zijn. De Chinesche landbouwers hadden zich aldaar zeer vermeerderd, en ook onder de ingeboornen werd meer ijver bespeurd.

De *Maria* had de zuid-passage naar Manilla genomen, en hoewel deze zeeën gezegd worden, van zeerovers te wemelen, was dezelve nimmer aangevallen geworden, hoe zeer ook dikwijls door eene menigte praauwen omringd. Dit bevestigd het zeggen van oude zeevarenden in die gewesten, dat veelal de aanvallen der zoogenaamde zerovers, ontspruiten uit de onbedrevenheid van den bevelvoerder, die op iedere aankomende praauw schiet en aldus, door onschuldigen te dooden, de gevolgen der wraak zoo duur betaald.

den 21 Maart.

Gedurende de laatste week zijn hier verscheiden schepen van Bombaij en de Golf van Perzie aangekomen, waarmede een aantal zeer schoone paarden aangebragt is.

Te Bombaij was het getal der ingevoerde paarden buitengemeen groot. Men kocht aldaar het span van de eerste soort wagenpaarden voor twee honderd en vijftig tot drie honderd ropijen en echter waren er nog aan de drie duizend stuks onverkocht.

De handel in de Golf van Perzie staat ten naasten bij stil, veroorzaakt door de stroperijen der zwervende Arabieren, die de produkten tot uitvoer uit de binnenlanden komende, aanhouden. Voor het overige is die Golf thans ten eenenmale van zeerovers gezuiverd en het kleinste scheepje kan aldaar zoo zeker varen, als in den Golf van Bengalen.

CALCUTTA, *den 5den april* 1820.

Laatstleden maandag avond brak alhier in de *Maynda Baghau* een hevig vuur uit, 't welk zich, uit hoofde van den sterken wind, spoedig tot het gedeelte van den *Cirkus*, gelegen naast de *Nawaubi-tuinen*, verspreidde.

Verscheiden honderd inlandsche- en eenige europesche huizen zijn een roof van het vuur geworden, en maar met moeite wierdt de verdere voortgang van het vuur gestuit.

Ons is een uittreksel uit eenen brief uit het noordelijk *Guzerate* medegedeeld, geschreven door iemand onder de troepen van kolonel *Barrlay*, aldaar kommanderende. De brief is van 27 februari.

„ Wij hebben eergisteren eene hevige ontmoeting gehad met de *Cosfubi* en het volk van *Nuger*, en hebben aan dezelven eene les gegeven die zij niet ligt vergeten zullen. Zij begonnen op ons te vuren, zoo als wij langs hunne stad marcheerden, wij beantwoorden dit echter niet eerder tot dat verscheiden van ons volk gewond waren. Wij waren over hunnen aanval zeer verwonderd, daar wij niets tegen hen in zin hadden en hun verzekeringen van onze vredelievende gezindheid hadden gegeven; zelfs was een van hunne *Vakeels* op hetzelfde oogenblik in ons leger. De artillerie vuurde daarop met schrot en een bataillon onder kapitein *Gilkrist* kreeg bevel de stad te bestormen, onder steun door eene kompagnie van het 3de regiment onder luitenant *Spencer* en der achterhoede onder luitenant *Reynolds*. De vijand was in een oogenblik uit de stad gedreven en vluchtte naar de hoogte van *Cullunja* die de stad bestrijkt, van waar hij een hevig vuur op ons maakte, tot dat onze sipaijers de hoogte begonnen te beklimmen, wanneer hij zich verwijderde. Omtrent 12 uur kwam de vijand echter met magt terug en verontrustte ons in de stad, waar wij post gevat hadden. Drie bataillons inlandsche infanterie dreven hem echter binnen kort, hoewel met eenig verlies, van de hoogte. Het vuur hield niet voor den avond op. De vijand moet beduidend geleden hebben, daar wij, in het voorttrekken, de dooden in hoopen op elkander vonden. De stad is ten eenen male geplunderd."

Den 7den april.

De gebeurtenissen der laatst verloopen dagen in onze hoofdplaats, hebben niets bekoorlijks. Vernielende en herhaalde brand, waar door eene menigte inboorlingen zonder huisvesting en zonder brood zijn geraakt; de verwoestingen der *cholera morbus*, aan boord onder de indische opvarenden, aan land onder de inboorlingen, en zelfs zich uitstrekkende tot de Europeanen, zijn zekerlijk geene zaken waarbij wij gaarne lange stilstaan, die het echter onze pligt is in ons dagblad niet te verzwijgen.

De dood van eene der geachtste en beminnelijkste vrouwen in dit etablissement (*Mrs. Robert Campbell*), als slachtoffer der heerschende ziekte, heeft eene algemeene sensatie verwekt, die niet spoedig zal uitgewischt worden.

(*Calcutta journal.*)

EUROPA.

SPANJE.

MADRID, *den 28 October.*

Den 25sten heeft Z. M. de Koning een dekreet genomen, waarbij Hoogstdezelve, ter gelegenheid van zijn huwelijk, zijne gunstbewijzen, zoo veel de wetten en de toestand des Rijks zulks veroorloven, wil uitstrekken tot alle zoodanige ongelukkigen, als welke steeds onder het gewigt hunner misdaden gebukt gaan; en dien ten gevolge eene algemeene vergiffenis schenken aan alle zulke misdadigers, welke daar voor vatbaar zijn en zich op het schiereiland, of op de nabijgelegene eilanden bevinden. De Raad van oorlog en van Indië zal tevens aan Z. M. voorstellen zoodanige militairen, als welke, in de spaansche overzeesche bezittingen, van het pad der rede zijn afgedwaald en waartoe deze genadebewijzen gevoegelijk kunnen worden uitgebreid. Deze vergiffenis strekt zich alzoo uit over alle gevangenen in Spanje, met uitzondering van de zoodanige, welke zich hebben schuldig gemaakt aan schending van goddelijke en menschelijke Majesteit, hoog verraad, moord van geestelijke personen, valsche munterij, brandstichting, godslastering, sodomie, diefstal, omkooping van getuigen en verduistering van 's Rijks penningen. De landloopers zijn mede van dezen maatregel uitgezonderd. De vergiffenis zal zich tevens uitstrekken tot alle afwezige, voortvlugtige of wederspannige misdadigers, die, binnen zes maanden, bijaldien zij zich in Spanje bevinden, en binnen een jaar, indien zij buitens lands mogten zijn, zich bij een der regters vervoegen, op dat deze aan de regtbank, waarvoor hunne zaak aanhangig is, kunne verklaren, dat zij vergiffenis hebben bekomen. De personen ten deze bedoeld, zijn de zoodanige, welke misdaden hebben bedreven, voor de bekendmaking van dit dekreet, en indien de belangen van eenen derden door die misdaden mogten hebben geleden, zal de vergiffenis niet werken, dan met toestemming van dien derden. Bij hetzelfde dekreet heeft Z. M. de Koning zich voorbehouden, om aan zijne goedheid die uitbreiding te geven, welke zijn verlangen, om alle zijne onderdanen rondom zijnen troon te vereenigen, vereischt.

FRANKRYK.

PARIJS, *den 6 november.*

De ultra-royalistische dagbladen komen terug op de voorvallen te Brest. De Bisschop van Quimper, onder wiens geleide de missionarissen gekomen waren, had, volgens die bladen, de gewapende magt, welke de onder-prefekt ter zijner beschikking wilde stellen, geweigerd, met de inderdaad gepaste aanmerking, dat hij de bescherming der wetten verlangde en niet derzelver gestrengheid, en dat het hem niet voegde, aan de overheden voor te schrijven wat zij doen moesten. Aan den maire schreef hij, dat hij missionnarissen van Brest verwijderd had op de verklaring der stedelijke regering, dat zij anders voor de rust niet instond, en op een verzoek van vele huisvaders, die om dezen maatregel baden. Dienzelfden dag, den 27sten, kwam van Parijs, door middel van den telegraaf, bevel om de oproerigen te straffen, doch de missionnarissen waren reeds vertrokken. De *Gazette de France* prijst de ministers over hun gedrag, doch noemt het een op zich zelven staanden maatregel, die bij hun algemeen stelsel afsteekt en in betrekking met hetzelve geene inconsequentie is.

Het zelfde blad behelst intusschen vele bewijzen, dat het bestuur zich aan zaken van godsdienst laat gelegen leggen, 102,564 fr. zijn door den minister van binnenlandsche zaken aan 40 gemeenten uitgedeeld, tot onderhoud harer kerken of pastorijen. Te Straatsburg is verlof gegeven tot het aanstellen van een nieuwen Lutherschen predikant, en te Nantes is eene toelage van 1000 fr., welke het departement te voren aan een Protestantschen leeraar betaalde, doch sedert twee jaren weigerde, aan denzelven, uit de kas der binnenlandsche zaken, goed gedaan.

den 7 November.

De opening van de wetgevende vergadering is veertien dagen uitgesteld, zoo men verzekert, uithoofde van de ligte onpasselijkheid van Z. M. den Koning, waardoor Hoogstdezelve thans belet zoude worden de vergadering in persoon te openen.

Men heeft sedert eenige dagen allerhande geruchten verspreid, welke met te veel vertrouwen in eenige dagbladen zijn opgenomen. Volgens dezelve was er weder eene geheele verandering in het ministerie te wachten en had er eene onderhandeling plaats tusschen eenen voornamen minister en de hoofden der antiliberale partij; het welk, alzoo noodwendig eene verandering in het geheele stelsel der regering ten gevolge zoude moeten hebben. Deze geruchten hebben vrij wat bekommering bij sommigen gebaard en zelfs eenigen invloed op de fondsen gehad. Men wordt nu onderrigt, dat dit een en ander ten uiterste overdreven is en dat er bij het ministerie geen oogmerk is geweest, om afstand van die beginselen, welke hetzelve sedert een jaar aankleeft,

en om de zoogenaamde anti-liberale partij de overhand te bezorgen.

De breedvoerige circulaire van het pruissisch kabinet, strekkende, om de Ambassadeurs in staat te stellen de vreemde Mogendheden uitleggingen te doen, omtrent de wijsheid der maatregelen, welke tot verzekering van orde en rust in Duitschland zijn genomen, wekt thans den openbaren aandacht op eene ongewone wijze. Het is onzeker, of deze rondgaande brief aanleiding heeft gegeven, tot eenen rondgaanden brief van de fransche regering aan derzelver Ambassadeurs buitenslands; men verzekert echter van verschillende kanten, dat er ook zoodanig eene circulaire bestaat, waarin het fransche ministerie betoogt, dat het regeringstelsel, sedert 1818 gevolgd, gegrond is op zuivere staatkundige beginselen, zoodanig, als de ware zedelijke gesteldheid van Frankrijk die vordert, en dat men daaraan alleen moet toeschrijven de rust, welke dat Rijk bij voortduring geniet. Ook omtrent de wet op de verkiezingen moet het ministerie uitleggingen hebben gegeven en hebben betoogd, dat de keuzen niet zoo gevaarlijk zijn, als men dezelve wel zoude willen doen voorkomen en dat het ministerie niet twijfelde, of de meerderheid van de Kamer der Gedeputeerden, bestaande uit eerlijke lieden, die noch belang, noch voordeel kunnen vinden in wanorde of beroerten, zoude beantwoorden aan de hoop en verwachting der natie. Omtrent de antiliberale partij moet het ministerie hebben verklaard, dat de buitensporige beginselen derzelve haar, als het ware, buiten de natie hadden gesteld; dat deze partij een ligchaam op zich zelf geworden was, het welk niet dan speculative denkbeelden uit de vorige eeuwen koesterde, en dat, hoewel men gaarne wilde erkennen, dat daaronder lieden waren van groote talenten en bekwaamheden, het echter te voorzien was, dat, indien deze partij eenmaal meester werd van het hoog gezag, men binnen zes maanden de schromelijkste gevolgen voor de rust van Frankrijk daaruit te wachten zoude hebben. Ook omtrent de liberale partij moet het ministerie zich hebben verklaard en betoogd, dat dezelve geene genoegzame vastheid had en mede op zich zelve stond, offchoon hare belangen met die van het grootste gedeelte der natie in verband stonden. Het is moeilijk, om voor de echtheid van een dusdanig gewigtig staatsstuk in te staan, en nog veel minder, om te bepalen, of die uitleggingen bij de vreemde Mogenheden als genoegzaam geruststellende voor de toekomende orde en rust zullen beschouwd worden.

De vrienden van de heeren *Gevaudan* en *Simon* (het genootschap van de drukpers) zijn gisteren bijeengekomen en hebben bepaald, dat de heeren *Dargenson* en *Constant* zich zouden belasten, om hun, in het proces, waarin zij thans, betrekkelijk het genootschap, gewikkeld zijn, te dienen van goeden raad. Sedert de terugkomst van den President *Seguier*, en den Procureur-generaal *Bellart*, schijnt dit proces een ernstigeren keer te nemen.

De ministeriele dagbladen verzekeren, dat in Andalusie nog veel verslagenheid heerscht, door de vrees, dat door de desertie van de spaansche troepen uit de nabuurschap van Kadix, en door de vlugt van een aantal personen, welke zich door omkooping, uit de besmette plaatsen hebben weten te verwijderen, de gele koorst nog verder zal worden uitgebreid. Op de kusten van Malaga en Alicante houdt men scherp toezigt. In de fransche zeehavens zijn de maatregelen van voorzigtigheid verdubbeld en ook de overheden van de aan Spanje grenzende departementen hebben last gekregen, om geene maatregelen van voorzorg te verzuimen. In september zijn te Kadix 1112 personen aan de geele koorst overleden. Volgens de laatste berigten was het aantal dooden nog dagelijks tusschen 80 en 100.

Toulouse, *den 1 November*.

Een geloofwaardig persoon, zaturdag den 30sten october, te Bayonne aangekomen, en die, sedert weinige dagen van Sevilie was vertrokken, meldt aan een onzer correspondenten, dat de oorlogs sloep *de Hornet*, komende uit de Vereenigde Staten van Amerika, aan boord hebbende den ambassadeur dier republiek bij den Koning van Spanje, den stelligen last van zijn gouvernement heeft om den oorlog aan *Ferdinand VII* te verklaren, indien hij het traktaat, betrekkelijk den afstand der Floridas, niet ratificeerd. Die zelfde brief behelst, dat, ingevalle eener weigering van den Koning van Spanje, de engelsche officieren, welke zich buiten hun vaderland bevinden, onverwijld terug geroepen zullen worden; Engeland zou deel in dezen oorlog ten voordeele van Spanje nemen.

GROOT-BRITTANNIE.

Londen, *den 9 November*.

De ligchamelijke gezondheid van Z. M. is bij voortduring zoo goed als met zijn hoogen ouderdom eenigzins overeen te brengen is.

Zaturdag is er een hof van aldermens te Guildhall gehouden. Sir *W. Curtis* heeft een rapport van het comité van privilegien ter tafel gebragt, hetwelk gelast is geweest, om informatien in te winnen, wegens hetgeen er, den dag van Sint-Michiel, in de gehoudene vergadering, ter verkiezing van den lord-mayor, is voorgevallen. Het comité had het advies van verscheiden regtsgeleerden ingenomen, welke van oordeel zijn, dat verscheiden als toen plaats gehad hebbende daadzaken onwettig zijn, en de personen deswege vervolgd kunnen worden. Dit rapport werd naar het comité verzonden, ten einde de in hetzelve genoemde personen, zijnde de alderman *Waithman*, de sherif *Parkins*, de heeren *Hurcombe*, *Bumstead*, *Thompson*, *Fearon*, *Stevens* en *Hunt* crimineel te vervolgen.

Het Bijbelgenootschap doet thans negen en vijftig editien van de Heilige Schrift drukken; zullende te zamen bestaan uit 270,000 exemplaren.

Den 4den dezer heeft men in het koninklijk arsenaal van Woolwich eene proef genomen van eene nieuwe wijze, om de mikken op de kanonnen en caronades, welke aan boord der oorlogschepen gebruikt worden, te plaatsen, en door middel van welke men veel gemakkelijker pointeren kan. Deze uitvinding is men aan den generaal sir *W. Congreve* verschuldigd; dezelve overtreft, zoo men zegt, al hetgeen tot hiertoe deswege is uitgevonden. De admiraal sir *C. Rowley*, sir *H. Blackwood*, de kapitein *Spencer* en verscheiden achtenswaardige officieren van de land- en zeemagt hebben deze proefneming bijgewoond.

Wij zijn door een kapitein, die uit Haïti is aangekomen, onderrigt, dat de gele koorts ook op dat eiland krachtdadig woedt, en er 50 à 60 menschen daags sterven.

NEDERLANDEN.

Brussel, *den 11 November*.

Vele der Engelschen, welke zich alhier bevinden, waren, eenigen tijd geleden, tamelijk ongerust, wegens de berigten, welke zij meenden, dat uit hun vaderland, aangaande de uitwerkingen der volksbewegingen aldaar, te wachten waren. De laatste tijdingen hebben hen, naar het schijnt, veelal gerust gesteld.

Haarlem, *den 12 November*.

Een Londensch ministerieel avondblad van den 6 meldt, dat de berigten uit Manchester en Liverpool bij voortduring gunstig luiden aangaande de aanwakkering van den handel en de verbetering van het fabriekwezen; en voorspelt daaruit de heilzaamste gevolgen voor de toekomst. Een gerucht, uit Parijs overgewaaid, als of het weigeren van de ratificatie van het traktaat wegens de Florida's, eenen dadelijken oorlog tusschen Spanje en de Vereenigde Staten ten gevolge zoude hebben, werd door hetzelve dagblad als niet waarschijnelijk beschouwd. De expeditie van 3000 man, onder bevel van den generaal *Cacigal*, uit Kadix vertrokken, is behouden in de Havanna, op het eiland Cuba, aangekomen en aldaar ontscheept. Den 6 stonden, ten een ure, de 3 pc. gered. 66¼. Geconf. 67½. Omnium 2¼ disc.

Den 2 ll. is in den namiddag te Blankenberg en Dixmuiden, in Vlaanderen, eene roode of roodachtige regen gevallen. Hetzelfde moet in den daaraanvolgenden nacht te Scheveningen hebben plaats gehad. Dergelijke verschijnselen zijn meermalen waargenomen; doch tot nog toe is er geene voldoende chemische analyse van dit roodachtig vocht bekend.

's Gravenhage, *den 11 November*.

Men verneemt, dat, binnen weinige dagen, bij den boekhandelaar *J. van der Heij*, te Amsterdam, en zijne correspondenten, staat te worden uitgegeven een stukje, getiteld, *Besluit, met de rapporten, ter tweede vergadering der* Commissie van Toevoorzigt, *op den 28sten october* 1819, *uitgebragt zoo nopens den staat der kolonie* Frederiksoord, *als wegens de financiële verantwoording der Permanente Commissie, over het eerste jaar, tot den 1sten april* 1819. Het opzien, door de even stoute als grootmoedige onderneming der Maatschappij van Weldadigheid, binnen en buiten 's lands verwekt; de gunstige mare, die er alom van het welgelukken harer eerste kolonisatie-proeve is uitgegaan; de ruime belangstelling van veleduizenden harer leden, of die gereed staan om het te worden, bij een gunstig en op goede gronden onzijdig uitgesproken oordeel van zaakkundigen daaromtrent; de nieuwe uitzetten, onlangs door de Commissie van Weldadigheid geopend, op eene meer aanzienlijke en versnelde uitbreiding der grond ontginnende volksplantingen, met één woord, alles vereenigt zich, om der natie de hoogste belangstelling in te boezemen bij de kennis der uitspraak, zoo omtrent het koloniaal als financieel bestuur, tot hiertoe van wege die maatschappij gevoerd, door eene verzameling van mannen, zoo kundig, zoo achtingswaardig, en zoo bevoegd om in dezen regt te spreken, als deze Commissie van Toevoorzigt waarlijk is, eene commissie, door het geheeltal der maatschappelijke leden, uit het bloem der natie gekozen, tot een opzettelijk onderzoek dezer aangelegenheden, en welker voorzitterschap zelfs de Koninklijke Held en roem zijns Vaderlands zich gewaardigd heeft te aanvaarden.

Het kan dus niet missen, of dit stukje, dat tevens voor het tijdschrift *de Star* bestemd is, doch nu afzonderlijk vroeger verkrijgbaar wordt gemaakt, moet de algemeene nieuwsgierigheid opwekken, en met gretigheid door het publiek gelezen worden. Eene korte schets van deszelfs inhoud kan dus niet dan aan het publiek aangenaam, en, ter vestiging der algemeene aandacht, nuttig zijn.

Men weet, dat de Commissie van Toevoorzigt, bij derzelver eerste vergadering, uit haar midden, twee commissien had benoemd, de ééne, ter inspectie en opname van de kolonie Frederiksoord zelve, uit de heeren *G. K.* grave *van Hogendorp* en Mr. *M. Siderius*; de andere, ter opneming en beoordeeling der financiële verantwoording over het eerste jaar, uit de heeren *S. Dassevael*, *J. Jochems* en *H. A. Bollard*, zamengesteld.

Elk dezer commissien heeft dan ook met den meesten ijver, en met eene verlichte onzijdigheid, zich van dezen haren last gekweten, en ter tweede vergadering der hoofd-commissie, op den 28sten october ll., een afzonderlijk verslag gedaan, verslag, waarvan het twijfelachtig is, of hetzelve tot meerder eere verstrekke aan de rapporteurs, dan wel aan diegeenen, wier werk daarin beoordeeld wordt.

Dat van de heeren *van Hogendorp* en *Siderius* is het eerste, en ademt eene pen en eenen geest, die geheel Nederland, sedert lang, weet op hunnen prijs te schatten.

Na redengeving van het allezins nuttig besteed verwijl dezer verslagdoening, en een sceilderachtig topografisch overzigt der bezochte kolonien, treden de rapporteurs tot het onderzoek, of de eerste proeve, om verarmde familien door eigen arbeid tot bestaan te brengen, inderdaad gelukt zij; of deze standverwisseling eene zigtbare (gunstige) verandering in het zedelijk bestaan der armen hebbe te wege gebragt, en of, door dit middel derhalve, aan het groote doel, de ontheffing der maatschappij van hare verarmde leden, en tegelijk dezer zedelijke veredeling, aanvankelijk bereikt zij geworden? Na dit door ondervindelijke proeven bevestigd te hebben, volgt een antwoord op de vraag: of de onderneming, in het groot uitgevoerd, door hare kostbaarheid niet de nationale krachten te boven ga? Het tegendeel wordt en rekenkundig en proefondervindelijk betoogd. Daaruit vloeit dan voort, dat de maatschappij haar ontwerp op de door haar nu gelegde gronden jaarlijks aanmerkelijker kan uitbreiden, mits in het spoor harer instelling en der natuur blijvende wandelen; en het is, als resultaat van dit alles, dat de rapporteurs, lof gevende aan de uitvoerders van deze schoone onderneming, zich zelven en de natie durven vleijen met eenen steeds toenemenden aanwas der loffelijke maatschappij.

Niet minder mannelijk, bondig en gunstig, is het tweede rapport, de *comptabiliteit* der maatschappij betreffende; een stuk, hetwelke den waren denkenden financier, zoo wel als den man van een wel geplaatst hart, overal doet kennen, en een allergunstigst licht verspreidt over de geheele administratie der commissie van weldadigheid en harer permanente commissie; uitgaande van den lof, door deze zoo kundige rapporteurs, in aanzien der totale verantwoording van het eerste jaar, aan de administrerende kommissie, vooral ook ten aanzien van het financieel beheer, toegezwaaid, doen zij wijders in de bijzonderheden verslag van hunne zeer voldoende en zelfs op hen een treffenden indruk gemaakt hebbende bevinding van de volledigheid, juistheid, en de bevredigende uitkomsten, zoo der werktuigelijke inrigting van de *comptabiliteit* zelve, als der daar naar gevormde en overgelegde rekeningen van ontvang en uitgave over het *eerste* jaar, met alle de verificatoire en controllerende stukken daartoe behoorende; waar over zij hunne volkomene tevredenheid betuigen, met zeer vereerende vermelding van den arbeid des heeren mr. *J. C. Faber van Riemsdijk*, daaraan besteed.

Hierop volgen dan eenige voorslagen, door deze financiële commissie, aan de permanente commissie, tot nog meerdere volmaking der *comptabiliteit* in het vervolg, gedaan, met berigt der daarop tot haar genoegen gegevene ophelderingen, of daaruit gevloeide resultaten; welk één en ander ten hoogste de lezing en de aandacht der natie verdient.

De rapporteurs, de gedane verantwoording onbepaald goedkeurende, en tot volkomen decharge der rendanten adviserende, eindigen, in eene hartelijke ontboezeming van lof en dank jegens de commissie van Weldadigheid en de zoo verdienstelijke permanente commissie, als derzelver wil-uitvoerders.

De Commiſſie van Toevoorzigt, zich met deze beide rapporten vereenigd hebbende, heeft dan ook, in hare tweede vergadering, zoo wel de gedane rekening en verantwoording, als al het verrigte van wege de commiſſie van Weldadigheid, gedurende het eerſte jaar, goedgekeurd, en haar deswege gedechargeerd.

Wij durven deze kleine, maar interesſante lektuur met ruimte aan het vaderlandſche publiek aanbevelen.

den 21ſten Nov.

Het Hoofd-Bestuur, ter aanmoediging en ondersteuning van den gewapenden dienst in de Nederlanden ter voldoening aan het oogmerk van Z. H. den veldmaarschalk, hertog *van Wellington*, prins van Waterloo, en overeenkomstig de advertentie van den Hoofd-Betaalmeester voor de uitgaven van oorlog en belast met de uitbetaling aan de nederlandsche armee, van de gratificatie over den jare 1815, in dato den 12den dezer, brengt ter kennisse van alle daarbij belanghebbende personen.

Eerstelijk. Dat, tot uitbetaling van alle de nog onbetaald geblevene aandeelen van voorschreven gratificatie, zal worden gevaceerd in het Hotel van Financien, in de Spinhuisteeg, den eersten en tweeden woensdag van iedere maand, aanvang nemende, met den eersten der volgende maand december, des voormiddags van elf tot twee ure, en dat daarmede zal worden voortgegaan tot op den 16den van de maand november van het jaar 1823, als wanneer de tijd van *zes jaren*, tot het inleveren van reclames vastgesteld, zal zijn verstreken, en geene verdere uitbetaling na dien tijd zal geschieden.

Ten tweeden. Dat alle op de gratificatie regthebbende officieren, onder-officieren en soldaten der nederlandsche armee, welke op de primitief gearresteerde lijsten der korpsen, of in eene te lage klasse gebragt, of zijn vergeten vermeld te worden, zich mede bij het zelve, alle zaturdagen, des morgens van tien tot twaalf ure, zullen kunnen aanmelden, ter bekoming van een gedrukte, bereids eenigermate ingevulde en van zekere paraphe en toelichtende nota voorzienen wisselbrief, waarop de betaling, op het aangewezen tijdstip, zal kunnen worden ontvangen.

Ten derden. Dat alle militairen of erfgenamen van militairen, geregtigd tot de gratificatie, derzelver opgave ook schriftelijk kunnen inzenden, invoege als door den Hoofd-Betaalmeester voornoemd, in deszelfs advertentie van den 22ſten juli 1817, in het laatste lid, is voorgeschreven.

Herinnerende wijders, dat alle opgaven, welke niet *vrachtvrij* worden ingezonden, ook niet zullen worden aangenomen.

Amsterdam, den 17den november 1819.

Van wege het Hoofd-Bestuur voorn.,

L. GRAVE VAN LIMBURG STIRUM, *President.*

H. CROOCKEWIT, *Secretaris.*

DUITSCHLAND.

BERLIJN, *den 27ſten October.* Het navolgende is de inhoud eener

CIRCULAIRE *van het* BERLIJNER KABINET *aan deszelfs Ambasſadeurs, Ministers en Diplomatieke Agenten bij de vreemde Hoven.*

„ Gij hebt reeds de preſidiale boodſchap gezien, welke Oostenrijk, na de conferentiën te Carlsbad, ter Bondsvergadering heeft ingebragt; gij weet ook bereids, dat alle de daarin vervatte voorſtellen door die vergadering in decreten veranderd en dat die decreten met eenparige ſtemmen vastgeſteld zijn. Maar, daar het er bijzonder op aankomt, dat alle mogendheden van Europa die beſluiten uit derzelver ware oogpunt beſchouwen, geloof ik u in ſtaat te moeten ſtellen, om haar die in derzelver gunstigst licht te kunnen voorſtellen, en naar derzelver oorzaken, aard en uitwerkſelen te doen kennen.

„ Reeds lang kon de ſtaatkundige en zedelijke toeſtand van Duitschland wettige vrees aan alle vrienden van maatſchappelijke orde en algemeene rust inboezemen. Hoe gezond over het algemeen de maſſa des volks ook zijn mogt, en hoe gehecht aan hare ſouvereinen in de onderſcheidene ſtaten van het bondgenootſchap, kon men zich niet onveinzen, dat er in de gemoederen eene geheime onrust en eene dolle gisting heerschte, gaande gehouden en aangezet door de toomlooze losbandigheid in het ſpreken en ſchrijven. Deze gisting der gemoederen was ten deele natuurlijk, en de oorzaak daarvan was te vinden in de buitengemeene gebeurtenisſen die, gedurende den oorlog der verlosſing, lieden van alle rangen uit het ſpoor der gewoonte getrokken hadden; in de opofferingen, welke Duitschlands bevrijding den volken gekost had, en die zij in de teruggekeerde kalmte nijpender gevoelden dan gedurende den ſtorm; in de te hoog gedreven hoop van verhitte gemoederen, die van eene gouden eeuw gedroomd hadden en zich vleiden haar te zien geboren worden uit den boezem zelven der ijzeren eeuw, die pas geëindigd was; in de geweldige criſis, eindelijk, van nijverheid en koophandel, die uit een gedwongen en tegennatuurlijken toeſtand van zaken terugkomende, eensklaps zich niet in evenwigt konden ſtellen met de nieuwe omſtandigheden, en te gelijker tijd zich gedrukt voelden door het verledene en het tegenwoordige. De algemeene ontevredenheid, uit deze vereenigde oorzaken ontſtaan, was intusſchen meer droevig dan gevaarlijk en moest wijken voor de langzame werking van den tijd en voor de vaderlijke en verlichte werkzaamheid der regeringen, wier zorg, te lang van het binnenlandſche afgetrokken, thans zonder verpozingen en met zoo veel liefde als ijver daarmede bezig was.

„ Maar, nevens dit natuurlijk ongenoegen beſtond er eene valſche, van wezen en grond ontbloote misnoegdheid die, ontſproten uit dwalende begrippen, ſtaatzuchtige en herſenſchimmige theoriën, geheime en misdadige inzigten, lage en baatzuchtige hartstogten, en door de geſchriften en geſprekken eener naar omwentelingen ſtrevende partij, verwekt en voortgeplant, met de eerstvermelde ontevredenheid eene gevaarlijke vereeniging kon vormen, en haar arglistiglijk aankweeken, ten einde de gemoederen aan het hollen te doen ſlaan en dezelve tot de verderfelijkſte ſpoorloosheden voort te drijven. Een ieder die, met een onpartijdig en oplettend oog, den toeſtand der gemoederen in Duitschland gadeſloeg, vermoedde ſedert lang het aanwezen eener partij, die over de geheele oppervlakte van dat uitgeſtrekte land verſpreid was, haren oorſprong had in de keurverwantſchap van meeningen en gevoelens en zich verſterkte door dadelijke verbintenisſen, ſtrekkende om Duitschland onderst boven te keeren, en deszelfs tegenwoordigen toeſtand te doen vervangen door eene één en ondeelbare republiek, of door eenige andere herſenſchim, van welke men zelfs geene proeve nemen kon, dan door geweldige revolutiën, wier eerſte ſtap het omverwerpen van alle de regerende vorſten-huizen zou geweest zijn.

„ Eene afſchuwelijke ſchanddaad deed zien tot welk eene hoogte de ſtoutheid en razernij dier revolutionnaire partij kon ſtijgen. Dit misdrijf, door de hand eens eenigen, die misſchien daarin niet eenmaal eigenlijk gezegde medepligtigen had, was desniettemin de vrucht der algemeene denkwijs van zekere klasſe, het zigtbaar uitwerkſel en in het oog loopend teeken, het ontwijfelbaar kenmerk eener ernstige, diepgewortelde en wijduitgeſtrekte kwaal, die zich op deze wijze aan het verſchrikt Duitschland openbaarde. Om zich hiervan volkomen te overtuigen, is het genoeg de oordeelvellingen der onderwijzende klasſe, der ſtuderende jongelingſchap, der ſchrijvers, en van alle de genen die aan hunnen invloed onderworpen waren, te verzamelen omtrent die afgrijsſelijke daad, die de verontwaardiging aller volken gaande maakte, en nogtans verdedigers vond onder beſchaafde en geoefende verſtanden. Terwijl zij den eenen ſchrik inboezemde, wekte zij de bewondering der anderen.

„ De onderzoekingen welke op het tooneel der misdaad plaats hadden, deden andere in verſchillende gedeelten van Duitschland ontſtaan. Pruisſen gevoelde ook de noodzakelijkheid om, door buitengewone middelen, de nevelen op te helderen, waarin de geduchte alliantie van valſche leeringen en der behoeften, die der magtſpreuken, ſchijnbaar belangeloos, met perſoonlijke hartstogten, werd voorbereid. De uitſlag dier onderzoekingen is overal dezelfde geweest, alom hebben de daadzaken onderſtellingen gewettigd, welke maar al te gegrond waren; alles heeft het beſtaan en de werkzaamheid eener partij getoond, welke, voor eene meer of min verwijderde toekomst, in het duister, zaden van revolutie ſtrooide. De aanvoerders zijn het onderling eens door de identiteit der beginſelen en gevoelens, houden zich, door eene natuurlijke aantrekking, den een aan den anderen, voerden onderling gemeenſchap door middel van brieven, *maar nog meer door veelvuldige reizen en door ſtaatkundige zendelingen*; zij bieden zich onderling de hand, zonder elkander perſoonlijk te kennen, en dikwerf verſtaan zij elkander, zonder zich op eene formele wijze tegen elkander geuit te hebben. Hun doel is de maatſchappij te bearbeiden, alle de verſchillende ſoorten van ſtaatkunde, welke onder de volken van Duitschland beſtaan, uit te delgen, de werkelijke éénheid van dat uitgeſtrekte land in de plaats der vereeniging van deszelfs leden te ſtellen en, door de vernieling der beſtaande orde, tot eene nieuwe orde der dingen te geraken. Hunne middelen zijn, zich meester te maken van het opkomend geſlacht, door aan hetzelve, in al de opvoedingsgeſtichten, van de ſcholen af tot op de Univerſiteiten, een zelfden geest, dezelfde gevoelens, dezelfde hebbelijkheden in te boezemen. Die geest is een geest van onafhankelijkheid en hoogmoed, verwoestende beginſelen, geënt op eene abſtracte bovennatuurkunde en op eene geheimzinnige godgeleerdheid, ten einde het ſtaatkundige fanatismus door het Godsdienstige fanatismus te verſterken. Die gevoelens zijn: verachting nopens het gene wat beſtaat, haat tegen de Koningen en de gouvernementen, geestdrift voor het ſchaduwbeeld, het welk zij vrijheid noemen en liefde tot buitengewone dingen; deze hebbelijkheden of gewoonten zijn die van phijſieke kracht, ligchamelijke vlugheid en inzonderheid de ſmaak voor geheime en geheimzinnige genootſchappen, als zoo vele wapenen, waarvan men zich, in gevalle van nood, tegen de maatſchappij zal kunnen bedienen. Het *turnweſen* en de *burſchenſchafft*, ſtrekkende om uit de ganſche jeugd eenen Staat in den Staat te vormen, hadden geene andere bedoeling. Eenige jaren verder, en derwijze gevormde jonge lieden, leerzame werktuigen hunner meesters, moesten, in de regering geplaatst zijnde, zich van hunne posten bedienen, om die regering omver te werpen. De leer dier Sectarisſen, zoo als de te Manheim begane misdaad en de apologiën van die misdaad dezelve geopenbaard hebben, laat zich herleiden tot twee magtſpreuken, de eene nog ſnooder dan de andere: de eerſte, dat het doel de middelen wettigt: de tweede, dat de daden onverſchillig zijn, dat derzelver waarde eeniglijk afhangt van de denkbeelden, welke daar toe nopen, en dat deze denkbeelden altijd prijsſelijk zijn, wanneer zij de onafhankelijkheid en de vrijheid van Duitschland ten oogmerk hebben.

„ Dusdanig is de natuur van het kwaad, dat de onderzoekingen aan den dag gebragt hebben. Men ziet, dat het geene zamenzweringen gold, maar wegbaning tot eene omwenteling, niet van Pruisſen alleen of voornamelijk, maar van geheel Duitschland; niet voor het tegenwoordig oogenblik, maar in de toekomst. Van het tijdstip af dat de gouvernementen van Duitschland de wond hadden ontdekt en gepeild, was het hun pligt middelen te bezigen ter beſtrijding van den voortgang des kwaads, en te trachten, hetzelve met wortel en tak uit te roeijen. Het ſtaat in verband met algemeene oorzaken; men kon het dus niet verbannen dan door algemeene, tusſchen alle de Staten van Duitschland onderling beraamde en eenparigiglijk goedgekeurde maatregelen. Geſtreng te handelen tegen de perſonen, welke gearresteerd waren, als de meest ingelichte omtrent de bedoelingen en kunſtgrepen der partij, en niet als de meest ſchuldige, en die voornamelijk tot middel van geregtelijke navorſching hadden moeten dienen, dit zoude een gedeeltelijke en onvoldoende maatregel geweest zijn, het was in de oorzaken, dat men de uitwerkſelen behoorde te voorkomen.

„ Van dien aard is het eenige oogmerk geweest der conferentiën te Carlsbad, zij hadden geen ander doel, dan tusſchen al de belanghebbenden, de geſchiktſte middelen te beramen, om waarborgen voor de maatſchappelijke orde in Duitschland daar te ſtellen, hetzij door aan de Duitſche Bondsvergadering meer klem, waardigheid en magt te verleenen, hetzij door overeen te ſtemmen omtrent het volgen van algemeene beginſelen door al de gefedereerde ſtaten, ten aanzien der twee groote drijfvederen der openbare meening: de drukpers en het publiek onderwijs. De miniſters van alle de voornaamſte hoven van Duitschland, te Carlsbad vereenigd, zijn volkomen eens geweest in gevoelens en bedoelingen. Het kwaad vertoonde zich op zulk eene blijkbare wijze en onder zulke verontrustende gedaanten, dat al de gemoederen er van geſchokt en doordrongen werden. De best geſchikte maatregelen, om het te verwijderen en het te voorkomen, waren tevens zoo eenvoudig en baarblijkelijk, zoo door de oorzaken zelve van het kwaad aan de hand gegeven, en zoo zeer ſtrokende met de *beginſelen der regtvaardigheid, welke al de Vorſten van Duitschland beſtieren*, dat de aan de Bondsvergadering te doene voorſtellen geene wederſpraak ontmoet hebben, en met algemeene toeſtemming der Souvereinen en van hunne ministers gedaan zijn. Het gene alles afdoet ten bewijze dat deze maatregelen tevens dringende en door het algemeen belang voorgeſchreven waren, is dit, dat het bijna genoegzaam geweest is dezelve aan de Bondsvergadering voor te dragen, om haar dezelve te doen aannemen, en dat deze voorſtellen, met eenparigheid van ſtemmen, in beſluiten zijn veranderd. Deze koſtbare en waarlijk bewonderenswaardige eenſtemmigheid ſtelt de vereeniging der Staten van Duitschland in het volſte daglicht, deze vereeniging, welke de voorgeſtelde maatregelen heeft doen aannemen, waarborgt nog meer derzelver goeden uitſlag en de zekerheid van Duitschland, dan die maatregelen zelve. Deze vereeniging is de eenigst mogelijke éénheid, en daar het eene levendige éénheid is, niet in naam, maar in daad; niet in form, maar in gevoelen en belangen, mag en moet men daarvan de gelukkigſte gevolgen verwachten.

(*Het vervolg in het Bijvoegſel.*)

BIJVOEGSEL DER BATAVIASCHE COURANT.

ZATURDAG, den 3den JUNI, 1820.

(Vervolg der Courant.)

„ Nutteloos zoude het zijn, om in lange woordenwisſelingen te treden over de oorzaken en beweegredenen, waardoor al de ſtemmen op de voorgeſtelde maatregelen zijn vereenigd geworden; zij ſpreken genoeg van zelve; en zijn ook gedeeltelijk in de preſidiale boodſchap opengelegd. Intusſchen meen ik er nog de volgende bedenkingen te moeten bijvoegen.

„ Toen de Souvereinen van Duitschland, op het Weener-kongres, bij Art. 13 der federale acte verklaarden, dat er eene ſtenden-conſtitutie in de verſchillende integrerende deelen des Duitschen bondgenootſchaps zoude plaats hebben, beloofden zij, werkelijk, niets dan het gene zij aan hunne volken konden en wilden toeſtaan; dan het gene zij reeds alle bewerkſtelligd zouden hebben, bijaldien de voorbereidende werkzaamheden dezer inſtelling hun zulks hadden vergund, het gene zij, zonder verder verwijl, zullen bewerkſtelligen. Dan het is zeker, dat dit artikel in onbepaalde termen was uitgedrukt, en dit onbepaalde is door de nieuwigheidzoekers aangepakt, en zij hebben zich daarvan bediend, om het denkbeeld der Souvereinen met hunne eigene verwarde denkbeelden of herſenſchimmige verwachtingen te verwisſelen. Het was dus van veel belang, zich over dat onderwerp op eene ſtelliger wijze te verklaren; ten einde de aanmatigingen der Seetariſten te beteugelen en dwalingen omtrent daadzaken en in bedrijven, van den kant der Gouvernementen, te voorkomen. Dit heeft de Bondsvergadering gedaan.

„ De Souvereinen hebben hunnen volken eene *vertegenwoordiging van Staten* beloofd: eene oude inſtelling wier opwakkering de zaak is; eene waarlijk nationale en Duitſche inſtelling; eene inſtelling, die, aan de verſchillende klasſen der grondeigenaars een wettig middel verſchaffende, om den Souverein in te lichten, en eene organieke ſtem leenende aan de wenſchen en behoeften der natie, in der daad eene monarchieke inſtelling is. Doch de Vorsten van Duitschland hebben nimmer gewild, althans zich nimmer verbonden aan hunne volken eene vertegenwoordiging te geven, in den modernen zin des woords, volgens de beginſelen en de ſchaal van andere, tot hier aan Duitschland vreemde, conſtitutiën, eene nationale vertegenwoodiging, die, berekend naar de uitgebreidheid van grondgebied en der bevolking, en met, ſouvereine attributiën bekleed, de beſtaande gouvernementen zou doen ontaarden en de democratie in de monarchie zoude invoeren. De ſtaatkundige ziekte, welke een gedeelte van Duitschland aangrijpt, en welke, zoo men daartegen geene geneesmiddelen bezigt, meer en meer veld dreigt te winnen, is grootendeels ontſtaan uit het misbruik der drukpers en uit den kwaden geest van het onderwijsgevend ligchaam op meer dan eene Univerſiteit. Daar bevindt zich de bron van het vergif der valſche leeringen. Hier vooral waren gemeenſchappelijke maatregelen noodzakelijk, want; wat zou net een Duitsch gouvernement baten, de losbandigheid der drukpers te voorkomen, wanneer eenig ander dezelve aanmoedigde of toeliet? Wat zou men winnen met in Pruisſen eenen profesſor zijnen post te ontnemen, die denzelven misbruikte om den geest zijner hoorders te bederven, zoo hij de hoop konde voeden om op eene andere Univerſiteit geplaatst te worden? Men moest dus te dezen aanzien, overal eene policie daarſtellen, op dezelfde beginſelen gegrondvest. Dit is het wat de Bondsvergadering gepoogd heeft te doen. Het vraagſtuk was niet gemakkelijk. Het is, voor de vrijheid der drukpers, derwijze opgelost, dat het belang der wetenſchappen, daar henen ſtrekkende, dat de geleerde werken en de ernſtige en diepe naſporingen, voor alle hindernis en gevrijwaard blijven, worde vereenigd met het belang der openbare meening en dat der reputatie van de beſtuurders en der beſtuurden, welke vorderen dat de dagbladen en kleine geſchriften aan de cenſuur worden onderworpen, ten einde het volk, door het vergif van derzelver logens en valſche leeringen, niet te misleiden; en de burgers, door kwaadſpreken en lasteringen niet te onteeren.

„ Wat de Univerſiteiten betreft, men heeft dat geen niet aangeroerd, wat haar met reden aan Duitschland dierbaar maakt, de ware vrijheid van het wetenſchappelijk onderwijs, de uitgeſtrektheid der ſtudiën, welke men beoefenen kan, derzelver bijzondere en eigene formen; maar men heeft dezelve aan een ſtrenger opzigt onderworpen, en men heeft geoordeeld dat het zekerſte middel om de ſtaatkundige en den godsdienst kwetſende uitſpattingen der profesſoren te beteugelen, was, hun de gewigtige gevolgen aan te kondigen, welke hunne valſche leeringen voor geheel hun beſtaan zouden hebben.

„ Ten aanzien der ſtudenten heeft men een verbod hernieuwd, waaraan de hand gehouden zal worden, en dat beletten zal dat zij iets anders zijn dan het geen zij wezen moeten, jonge lieden, die zich te gelijker tijd tot het geleerde en tot het werkdadige leven voorbereiden.

„ Vruchteloos zou de Bondsvergadering deze beſluiten nemen, zoo zij nog langer eene bedwingende magt ontbeerde, in ſtaat om die te doen eerbiedigen. Eene verzekerde, en derhalve van genoegzame magt voorziene wijze van uitvoering ontbrak aan het verbond: dit was eene der voornaamſte gapingen der federale akte. Thans is deze gaping gevuld. Duitschlands Staten, de grootſte zoo wel als de kleinſte, hebben zoo zeer de noodwendigheid ingezien om in het bondgenootſchap eene bedwingende magt tot ſtand te brengen, dat zij niet geaarzeld hebben, aan de waardigheid, aan de zelfſtandigheid, aan de werking der Bondsvergadering de beduchtheid op te offeren, welke zwakheid den eenen kon inboezemen, en die welke meerderheid de anderen kon aan de hand geven. Bij deze wet van uitvoering, heeft men getracht de onafhankelijkheid van iederen ſtaat te verſchoonen, zoo veel zulks zonder gevaar voor het verbond geſchieden kon. De magt vertoont zich ſlechts op den achtergrond, en zal niet gebruikt worden voor dat alle andere middelen vruchteloos aangewend zijn. Daar de draden der revolutionnaire weefſels zich in hunne rigtingen kruis en, en zich in vele landen uitſtrekken, waar de bijzondere onderzoekingen dezelve nagespoord en aangewezen hebben, zonder in ſtaat te zijn die te volgen, zoo heeft men gedacht dat een algemeen, doch ſlechts tijdelijk committé van onderzoek, alle de daadzaken beter zou ontdekken en verbinden, om het geheel daarvan aan Duitschland open te leggen, tot eene les voor de volken en een rigtsnoer voor de vorſten. De wijze, waarop die commisſie gevormd zal worden, de geest der gouvernementen, die haar benoemen zullen, en hare kortſtondige duur zijn toereikend om zelfs die gemoederen gerust te ſtellen, die het ligtst verſchrikken bij elken maatregel van veiligheid, die, hoe weinig ook, de perſoonlijke vrijheid ſchijnt te bedreigen.

„ Zie daar, mijnheer, het oogpunt, waaruit gij aan het miniſterie van het hof, waarbij gij geaccrediteerd zijt, de door de Bondsvergadering genomene maatregelen zult voorſtellen.

„ De bedenkingen, welke ik u medegedeeld heb, zullen genoeg zijn om u in ſtaat te ſtellen, aan hetzelve te doen gevoelen, dat die maatregelen met elkander in verband ſtaan, dat zij gevolgen zijn van dezelfde grondbeginſelen, dat zij tot hetzelfde doel ſtrekken, en dat zij een geheel vormen, hetwelk alle vertrouwen moet inboezemen, zoo omtrent derzelver uitkomſten, als op de uitwerkſelen, welke zij onfeilbaar te weeg zullen brengen.

„ Vooral is het van belang, dat gij het miniſterie oplettend maakt op twee vruchten van dit nieuwe ſtelſel, die eene weldaad voor geheel Europa zijn zullen.

„ De mogendheden van Europa, die hare krachten zoo tegen de onderstboven keeringen als tegen de grondbeginſelen der Franſche revolutie vereenigd; die de wettigheid van regering en het eigendomsregt op derzelver aloude grondſlagen herſteld; die door plegtige traktaten elkander weerkeerig dezen ſtaat van zaken gewaarborgd hebben, zijn ook meer dan immer, elk voor allen en allen voor elk, verbonden voor het geen hare innerlijke rust betreft. Thans kan geen land in revolutie vervallen of door revolutie bedreigd worden, of de anderen worden met hetzelve geſchokt of ſidderen zulks te worden. De vijanden der maatſchappelijke orde zijn, in de onderſcheidene landen van Europa, niet alleen door gelijkheid van beginſelen, maar door innige verſtandhouding onderling verbonden. Hunne misdadige vreugd, hunne ergerlijke droefheid, hunne vrees en hunne hoop zijn overal dezelfde; en te dien opzigte heerscht onder hen eene volmaakte gemeenſchap van goederen. De eerſte vrienden en beſchermers der maatſchappelijke orde, de ſouvereinen, kunnen zich niet vleijen, hunne vijanden met goeden uitſlag te beſtrijden, zoo zij niet vereenigd zijn in denzelfden eerbied tot het belijden der beginſelen, in dezelfde krachtdadige maatregelen tot hare verdediging. Het is niet voor hen zelven, het is voor de volken; het is niet uit zucht tot magt, het is uit genegenheid voor de vrijheid, dat zij alles moeten aanwenden om hun beſchermend gezag te handhaven. Zij moeten dus het geen Duitschland gedaan heeft toejuichen en denzelfden weg inſlaan. Men kan het zonder overdrijving zeggen; het is van Duitschland en van deszelfs rust dat de kalmte van Europa afhangt. Door zijne geographiſche ligging is dat land er het middelpunt of veeleer het hart van, en het hart kan niet gekwetst of krank zijn, zonder dat weldra zelfs de uiterſte leden van het ſtaatsligchaam daaronder lijden.

„ De genomene maatregelen om aan het Duitsch verbond meer eenheid, kracht en werking te geven, verre van bij Duitschlands naburen vrees of naijver te wekken, moeten integendeel dezelve verheugen, en zij moeten daarin nieuwe waarborgen zien voor de duurzaamheid van den algemeenen vrede. De kracht van het Duitsch verbond, even als die van alle bondgenootſchappen, die tusſchen mogendheden van den eerſten rang geplaatst zijn, zal nimmer anders dan verdedigend wezen. Het zal zijne regten en onafhankelijkheid handhaven, zonder immer die van anderen te bedreigen; en hoe grooter Duitschlands kracht zal zijn, des te zekerder zal het in de geboorte ſmoren of in de ontwikkeling ſtuiten alle ontwerpen, die ſtrijdig mogten wezen met den band der broederſchap, met het Heilig Verbond, dat de Staten van Europa vereenigt.

Ontvang, Mijnheer! de verzekering mijner allerbijzonderſte hoogſchatting.

(*geteekend*) BERNSTORF.

(*Amsterd. Courant.*)

ZWEDEN.

UPSAL, *den 6 October.*

Sedert het vertrek van den Koning, heeft de kroon prins, in burger-kleeding en zonder eenig kenteeken van zijnen ſtand, de openbare lesſen bijgewoond. De hoogleeraar *Swanberg* zal hem in de wiskunde, en een profesſor in de regten in de regtsgeleerdheid, privaat-les geven. Een jong, geestig geleerde heeft den last bekomen, den kroonprins in de duitſche taal te oefenen. De profesſor *Geyer* heeft zijne openbare voorlezingen over de hedendaagſche geſchiedenis geſtaakt, om, gedurende des prinſen tegenwoordigheid alhier, de voornaamſte tijdvakken der geſchiedenis van Zweden te behandelen.

RUSLAND.

PETERSBURG, *den 23 October.*

Z. M. de Koning van Spanje heeft, volgens particuliere berigten, bij Z. M. den Keizer, reeds over lang er op aangedrongen, Hoogſtdenzelven, uit de onderſcheidene, in Rusland beſtaande kollegien van de societeit der Jeſuiten, veertig priesters te zenden, ten behoeve zijner Staten en tot ſtichting van nieuwe etablisſementen ter aankweeking van onderwijzers en van opvoeding in de ſpaanſche kolonien, hebbende daartoe bij voorkeur Italianen en Duitſchers verzocht. De miniſter tot de kerkelijke zaken, prins *Gallitzin*, heeft, na deswegens berigt aan Z. Keizerl. Maj. te hebben gedaan, en na ingewonnen berigt van den te Polock reſiderenden generaal van de orde der Jeſuiten, bepaald, dat zoodanige leden dier orde, welke den gemelden generaal geſchikt voorkomen, Italianen of Duitſchers van geboorte zijnde, naar Madrid kunnen vertrekken.

Men verneemt, dat tien priesters uit de onderſcheidene kollegien, met rusſiſche en ſpaanſche pasſen, naar Duitschland zijn vertrokken.

Onlangs is alhier, in een zeer hoogen ouderdom, overleden de generaal *Sprengporten*, een Zweed, welke gelijk bekend is, dertig jaren geleden, eene zoo beduidende rol in den oorlog tusſchen Rusland en Zweden ſpeelde, en naderhand, door de regering, met verſcheidene commisſien belast was geworden.

MENGELINGEN.

Calcutta, de hoofdſtad van Bengalen en van geheel Britsch Indië, is tegelijk de zetel van den Gouverneur Generaal, van het hoogſte geregtshof en het middenpunt van den Engelsch-Oostindiſchen handel. Dezelve ligt omtrent 14 duitſche mijlen van de zee, aan den westelijken arm van den *Ganges*, door de Engelſchen *Hooghlij* en door de inboorlingen *Bagirathi* of ware Ganges genaamd en als bijzonder heilig aangemerkt. Deze rivier draagt tot hier de grootſte Oost-

Indië vaarders en vier en zeventigers, en op de werven worden schepen van beduidende grootte gebouwd. De stad heeft 7 uren in den omtrek en bestaat uit twee deelen: *de Nieuwstad*, die door Engelschen, Amerikanen, Portugezen enz. bewoond wordt, en de *Zwarte* stad (black town of Pettah) waarin de Hindus, Mahomedanen en Chinezen wonen. In de *Nieuw-stad* zijn de huizen in den Griekschen smaak gebouwd en leveren door regelmatigheid en het zindelijke onderhoud derzelve een schoon gezigt op. Waarlijk prachtig is het door Lord *Wellesley* gebouwde *Gouvernements-huis*, alwaar de Gouverneur woont.

Nog in het jaar 1717 was de plaats waarop de Nieuw-stad staat, eene wildernis van boomen en moeras. De lucht was er bijna zoo ongezond als te Batavia. Kunst en vlijt hebben echter alle deze hindernissen overwonnen.

De zwarte stad staat in een groot contrast met de nieuwstad. Hare straten zijn nauw, morsig en ongeplaveid. Behalve eenige onaanzienlijke Europische huizen vindt men in dezelve niets dan hutten van aarde, bamboe enz. zamengesteld. In dezelve is dan ook brand zeer gewoon, die echter aan de nieuwstad uit hoofde van haren soliden aanleg nooit schadelijk worden kan. Van de stad leidt een schoon plein (voor dezen een moeras) de *Esplanade* genaamd naar het *Fort William*. Hetzelve ligt aan de rivier en is regt en sterk gebouwd. Aldaar is in 1800 eene Universiteit opgerigt, aan welke de aanzienlijke bibliotheek van *Tippo-Saeb* ten geschenk gegeven is.

Het aantal huizen in beide de steden rekende men 1798 op 78,760. Onder de openbare gebouwen telt men vele kerken, Moscheën, pagoden, Hospitalen, het Stadhuis, het regthuis, de beurs, Schouwburg, enz. Hier is verder een observatorium en een genootschap ter bevordering der geschiedenis, oudheden en van kunsten en wetenschappen (Asiatic Societij) ook eene Akademie voor Mahomedanen en een kruidtuin. Het getal der inwoonders, wordt op 700,000 begroot. De handel is van het grootste gewigt. Jaarlijks komen hier meer als 2000 schepen niet alle wereld-deelen aan. De inkomende en uitgaande regten, bedragen alleen meer als 2,000,000 ponden sterling. De bank doet zaken van het grootste aanbelang. Van *Calcutta* heeft *de eerste presidentie* van Britsch Indie, den naam (zij wordt echter ook Fort William genaamd). Tot dezelve behooren *Bengalen*, *Bahar*, het vijfde gedeelte van *Orixa* en *Pulo Pinang*.

DE EED DER MEISJENS.

Indien men voor een' valschen eed
Maar slechts een mugg'- of vlooienbeet
Of zomersproet of zwarten tand,
Of opgezwollen winterhand,
Of eenig ander letsel kreeg,
Al waar het nog zoo min, ik zweeg;
Maar daar ik zien moet tot mijn spijt,
Dat ge altijd mooi en mooier zijt,
Al liegt en zweert ge dat het kraakt,
En dat het hel noch hemel raakt,
Zoo zeg ik, dat het niet betaamt,
En dat de zaak zich-zelve schaamt.

Wel foei! een meisjen zegt ons JA!
De jongman weet van *boe* noch *ba*,
En meent haar in de goede trouw
Te maken tot zijn weduwvrouw:
(Na vijftig, zestig jaar misschien
Indien zij 't zoo lang af wil zien!)
Reeds kijkt hij naar een huisjen rond,
Stapt ellen hoog, en voelt geen grond,
Bedenkt zich op zijn Bruigomskleed,
En maakt het Bruidsgeschenk gereed;
En zij, die hem het jawoord gaf,
Zegt op één oogenblik APIT AF!
Dat zeg ik, ja, dat niet betaamt,
En dat zich voor het daglicht schaamt.

Een blaauwe scheen....? Nu ja, dat zij!
Dat staat een eerlijk meisjen vrij:
Want zoo men alles recht beschouwt,
Is alle hout geen timmerhout.
Ook duid ik, dat men zeekren tijd
Alleen op *speculatie* vrijt.
Maar, eens gevraagd, en JA gezegd,
Dan is de band ook vastgelegd;
Dan zeg ik: Eiers in de pan!
Een woord, een woord! een man, een man!

Neen, ging het zoo het wezen zou,
Men hield elkander woord en trouw;
Of zoo men zijn belofte brak,
De Duivel hield zich niet zoo mak:
Maar wie aan 't misdrijf schuldig waar,
Die kreeg terstond de mot in 't hair;
Een neus, voor 't minst van zeven voet,
En tanden, zwarter dan mijn hoed;
Een rug, gelijk mijn elleboog;
Op ieder teen een exteroog;
Een kakhiel als een Kalverkop,
En zweren, als de vrome Job;
Een huid gelijk een perkement;
En rimpels, rimpels, zonder end!

Maar nu, nu hebt ge heerlijk spel,
Vloekt al de Drommels uit de hel,
Ja, hel en hemel bij malkaâr,
Als of het reine meening waar,
En geeft uw woord en ziel te pand,
Ja somtijds wel een' kus op hand,
En denkt: een woord is maar een woord;
Het minste windtjen jaagt het voort,
En die het achterhalen kan,
Nu ja, dat is een handig man.

Ik weet wel dat ge daar om lacht,
En mijn vermaning weinig acht,
Gij, Meisjens, die eenvoudig heet,
Maar echter van de mostaart weet;
En dan die groote Kopplares
Met duiven voor haar reiskales;
En nog dat olijk boevenstuk,
Die bron van zoo veel ongeluk,
Die jongen, die zoo kokermuilt,
En, of hij lacht, en of hij huilt,
Ze lelijk achter 't mouwtjen heeft,
Ook overal veel opspraak geeft,
En, zoo ik 't ronduit zeggen moet,
Zijn pijlen slijpt in menschenbloed.

Ik weet ook dat de jonge liên
Nu hedendaags zoo naauw niet zien,
En dat het thans geen meisjen schaadt,
Al raakt ze een weinig op den praat,
Al gaat ze een beetjen voor *galant*,
Al heeft ze er twintig aan de hand,
En wisselt ook zoo nu en dan
Van *serviteur* of linkerman;
En dat uw huis niet ledig staat,
Schoon de een of ander u verlaat;
Want gaat er eens een dolle kop,
Straks vindt ge weêr een' armen Fop,
Aan wien ge wijs maakt wat ge wilt,
Die weêr bij u zijn' tijd verspilt.
Genoeg! Gij zijt een lieve meid,
Vol leven, vol bevalligheid,
Vol geest, vol vuur, en vol talent,
En nog zoo'n ander woord in *ent*.
Gij weet te leven; kleed u wel;
Gij danst volmaakt; verstaat het spel;
Borduurt en teekent; maakt *filet*;
En vangt de heertjes in uw net:
Gij zingt gelijk een Nachtegaal;
Het Fransch is uw gewone taal;
En 't Hollandsch schrijft gij even goed
Of ge in Parijs waart opgevoed.
En wie verlangt er thans iets meer?
Wie vraagt daarbij naar deugd en eer?
Maar, wat een ander laat of doe,
Een ieder voor zich-zelv' zie toe!
Dit, dit staat eeuwig bij mij pal,
Dat ik u nooit weêr aanzien zal;
Al liep ook heel de Stad u na:
Die JA wil zeggen, meen' ook JA!
En spijt *Redoutes* of *Salets*,
Dat zeg ik.

JASPER OUDERWETSCH.

Des Lebens Blume blühet schön
Wenn sie der Morgen grüszt,
Wenn Weste freundlich sie umwehn
Und Hoffnung sie umschlieszt.
Am Abend sinkt ihr Haupt,
Des schönsten Schmuks beraubt.

Des Lebens süsze Blume blüht,
In Jugend, Lieb' und Scherz,
Wenn Seele, Seele zu sich zieht,
Sich schliesset Herz an Herz.
Doch bald, wir ahnen's kaum,
Entflieht der holde Traum.

Des Lebens schönerer Gewinn,
Ist ächter Freundschaft Band;
Sie knüpft mit immer reinem Sinn
Vertrauend Hand in Hand;
Noch überm Grabe spricht
Ihr zart Vergiszmeinnicht.

Des Lebens schönste Blume reicht
Der Hoffnung stille Hand;
Die blühet, wenn sonst alles bleicht,
Im himmlischen Gewand,
In Freude, Lieb' und Scherz
Beseeligt sie das Herz.

Mit frohem Geiste weihen wir
Dir unsre reinste Lust;
Denn Lieb' und Freundschaft blühen dir
An deiner heilgen Brust.
Der Tugend höchstem Fleisz,
Bist du der Seegenspreis.

Bekendmaking.

De resident van Batavia is gemagtigd, om in deze residentie met de invordering van het slaven hoofdgeld een aanvang te maken, met den 1ste juni nu aanstaande, en de drie maanden binnen welke de betaling daarvan moet zijn afgelopen, voor dit jaar te rekenen als van dien dag te zijn ingegaan, hij geeft hier van bij deze kennis, en noodigt een ieder die zulks aangaat, om deze belasting binnen de hier voren vermelde tijd te betalen aan den ontvanger der middelen; welke te dien einde dagelijksch (zon- en feestdagen uitgezonderd) zal vaceren en aan wien men zal moeten vertonen; zo wel het bewijs der betaling voor vorige jaren, als de extracten uit het register van de slaven, voor zo verre deze bereids zijn geregistreerd; met herinnering: dat naarvolgens de bepalingen vastgesteld bij publicatie van den 15 mei 1812., de slaven waarvoor het hoofd-geld op of binnen voorschreven tijd niet zal zijn voldaan, tot hun vrijdom geregtigd zijn.

BATAVIA, *den* 24 *mei* 1820.

De resident van Batavia
P. H. VAN LAWICK VAN PABST.

Bekendmaking.

De kommissie ter verevening van sequestratie en curator gelden, bij de desolate boedelkamer overgebragt zijnde; zoo wordt mits deze, aan alle belanghebbenden kennis gegeven, dat, de desolate boedelkamer, voor het Stadhuis zal doen aanplakken bekendmakingen, van de op vonnissen door hun te doene uitbetalingen.

De Resident van Batavia,
P. H. VAN LAWICK VAN PABST.

Waarschouwing.

De resident van Batavia is in ervaring gekomen dat sommige ingezetenen zich niet ontzien op eigen autoriteit bruggen over de Rivieren of andere wateren te leggen, steene hekken te zetten of waterleidingen te construeren: een en ander strijdig met de daaromtrent bestaande bepalingen.

De resident waarschouwd bij deze een ieder, geene werken van dien aart, hoe ook genaamt, te doen maken of repareren, zonder daartoe alvorens verlof gevraagd en bekomen te hebben.

BATAVIA, *den* 24 *mei* 1820.

De resident van Batavia:
P. H. VAN LAWICK VAN PABST.

Bekendmaking.

De resident van Batavia maakt bekend, dat er op den 10den juni nu aanstaande, op de oude houtstapel-plaats alhier, ten overstaan van den civielen architect, door vendumeesteren publiek zullen worden opgeveild en verkocht, eenige oude meubelen en houtwerken, en zulks na dat de in de Courant van den 27sten mei jl., door den kommissaris der marine op dienzelfden dag geannonceerde verkooping van kleeding stukken, zal wezen afgelopen.

BATAVIA, *den* 31 *mei* 1820.

De resident voornoemd.
P. H. VAN LAWICK VAN PABST.

Bekendmaking.

De resident van Buitenzorg, brengt mits deze ter kennisse van de ingezetenen dezer residentie, dat, ingevolge art. 10 van het besluit van den Gouverneur Generaal in Rade, de dato 25sten november 1819 nº 8, het middel, bekend onder de benaming van het oorgeld der paarden en de belasting op de rijtuigen, over den jare 1820, alhier, voor Gouvernements rekening zal worden geheven, daartoe in de aanstaande maand juni dagelijks (de dings-

dagen en zondagen uitgesloten) op het kantoor der residentie zal worden gevaceerd, tot den ontvangst der opgaven en betaling van de belasting op de paarden en rijtuigen voor het loopende jaar.

BUITENZORG, *den 20 mei 1820.*

De resident voornoemd.

VAN HOGENDORP.

Bekendmaking.

WORDT geadverteerd, dat van heden tot ultimo juni aanstaande, op het bureau der politie zal worden gevaceert, tot den ontvangst van de belasting van het oorgeld der paarden en dat der wagens, voor het lopende jaar, en een ieder uitgenoodigt daarvan betaling te doen.

SOURABAIJA, *den 20 mei 1820.*

De resident.

A. M. T. DE SALIS.

Advertentie.

DE kommissaris der marine zal, als daar toe bij besluit Zijner Excellentie den Heere Gouverneur Generaal d. d. 16 maart jl. no. 19 geauthoriseerd, op zaturdag den 10 juni aanstaande des morgens ten negen ure precies, ten overstaan van den onder kommissaris der marine op de equipage-werf alhier door Vendumeesteren publiek doen opveilen en verkoopen, de volgende kleedingstukken, als.

551 onderbroeken.
258 paren wolle kousen.
45 dito witte garen dito.
218 dito slobkousen.
3 karsaaij broeken.
6 blaauw lakensche broeken.
23 paren schoenen.
5 bonte hals doeken.
36 zeildoeken baatjes.
52 blaauw lakensche baatjes.
99 linne baatjes.
193 ledere petjes.
4 dito randsels.

BATAVIA, *den 25 mei 1820.*

De commissaris der marine voornoemd.

MOOIJAART.

Bekendmaking.

WORDT aan het publiek bekend gemaakt, dat, ten einde aan de ouders en voogden welke zulks zouden verlangen, gelegenheid te verschaffen, om behalve het lagere onderwijs, ook aan derzelver kinderen en pupillen te doen genieten de voordeelen van het onderwijs in de Fransche taal en letterkunde, bepaald is geworden, dat in het locaal der lagere school van *Weltevreden*, gedurende den tijd dat aldaar geen lager onderwijs plaats vindt, en dus des middags van half twaalf tot één uren, door den daartoe benoemden onderwijzer, den Heere *Dides*, lessen in gemelde wetenschappen zullen worden gegeven, aan de zoodanige leerlingen dewelke zulks zullen verlangen, het zij dezelve al dan niet bij gedachte school zijn ingeschreven; met dien verstande, dat voor iederen eerstgenoemden aan genoemden onderwijzer zal moeten worden betaald *tien* gulden per maand, buiten en behalve de gewone schoolgelden voor het lager onderwijs, terwijl voor die genen welke zulks niet genieten, *zestien* gulden zal moeten worden voldaan.

BATAVIA, *den 25 mei 1820.*

Namens de kommissie van onderwijs,

De secretaris bij dezelve,

VAN DER VINNE.

Post-kantoor te Batavia.

WORDT ter kennisse van het publiek gebragt, dat aan het Post-kantoor te Batavia pakketten ter verzending van brieven geopend zijn, om te worden verzonden

naar	schip	kapitein
Rotterdam,	*Recovery*,	W. Fotherhelf.
Amerika,	*Cauges*,	R. Hooper.
Calcutta,	*Indian Trader*,	Ford.
Salem,	*Amerik. Nauncij-ann*,	Putnam.
Amerika,	*Orient*,	J. Gerdler
Rotterdam,	*Ned. de jonge Anthonij*,	Azon Jacometti,
Antwerpen	*Margaretha's*	Simpson.

welke in lading liggen en in den loop dezer maand of in het begin der volgende maand zullen seilen.

De brieven of pakketten uit de oostelijke districten kunnen ter verdere verzending onder adres van den postmeester aan de Post-kantoren te Samarang en Sourabaija, worden bezorgd.

Post-kantoor te BATAVIA, *den 1sten juni 1820.*

De postmeester te Batavia.

C. MUIJSKEN.

Wisselkours.

BATAVIA, *den 1sten juni 1820.*

Op Holland, 3-m. zigt, 52 *f. H. Ct.* per *Sp. mat.*
Op Engeland, 3-m. zigt, 5 *schell.* per *dito.*
Op Bengalen, 1-m. zigt, 200 *sicca ropijen* per 100 *Sp. matten.*

. NA een langdurig en angstig verlangen naar berigten van mijne nabestaanden, ontvange ik heden, de zekere en treurige tijding van het afsterven van mijne zeer waarde echtgenoote, vrouwe *Maria Geertruijd Hudig*, na eene echtverbintenis van 23 en eene zeer genoegelijke zamenleving van 19 jaren, en van mijne waarde behuwdmoeder, vrouwe *Anna Maria Stocke*, douariere van wijlen den heer *F. W. Hudig*, (welke mij nevens hare kinderen beminde) overleden te Alkmaar en te Rotterdam den 9 en 1 october 1819. Ik geve van deze, voor mij op de gevorderde jaren van mijn wegkwijnend leven zeer droevige sterfgevallen, kennis aan nabestaanden en vrienden, en houde mij van hunne opregte deelneming verzekerd.

D. F. DE LOCHES, R. V. DI

BATAVIA, *30 mei 1820.*

Advertentie.

NA eene kortstondige, doch hevige ziekte, overleed alhier op den 28sten dezer, in den ouderdom van omtrent 36 jaren, de heer *W. van der Linden*, in leven griffier van den raad van justitie te Batavia.

Alle degenen, die op deszelfs boedel iets te pretenderen hebben of daar aan verschuldigd zijn, worden verzocht daarvan opgave te doen aan den tweede geteekende; die gedurende de aanstaande maand juni, daar toe ten kantore van de heeren *J. van Reenen & Co.* vaceren zal, van 12 tot 1 ure 's middags.

De executeuren testamentair.

G. TEN CATE.

J. SCHILL.

BATAVIA, *den 31 mei 1820.*

Advertentie.

AL degenen die iets te pretenderen hebben van, of schuldig zijn aan den boedel van wijlen den Wel-edel Gestrengen Heer *J. A. van Braam*, in leven Raad van Nederlandsch Indië, worden verzocht daarvan aan de ondergeteekende geassumeerde executeuren, voor ultimo juni aanstaande opgave en betaling te doen, ook worden degenen voor wien de overleedene zig als borg mogt hebben geïnterponeerd, verzocht hiervan aan hun kennis te geven.

G. C. VAN RIJCK.

R. PREDIGER.

BATAVIA, *den 18 mei 1820.*

Advertentie.

AL diegenen, welken iets te pretenderen hebben van, of wel schuldig zijn aan den boedel van wijlen den alhier overleden heer *W. Bloem, Rz.* worden verzocht daarvan ten spoedigste aangifte of betaling te doen ter weeskamer alhier.

Op last van de weeskamer.

De secretaris,

M. A. HOLMBERG DE BECKFELD.

SAMARANG, *den 10 mei 1820.*

DE weeskamer te Batavia, verzoekt elk en een iegelijk, welke iets te vorderen heeft van, of ook verschuldigd is aan den boedel van wijlen *Pieter Piret*, daarvan aan haar aangifte en betaling te doen.

BATAVIA, *den 3 juni 1820.*

Op last van de weeskamer.

De secretaris.

JAN HENDRIK COX.

Advertentie.

ALLE de genen welke iets te vorderen hebben van of schuldig zijn, aan den boedel van den abintestato overleden onchristen persoon *Fortuin*, van Kaap de Goede Hoop, in leven kleermaker alhier, gelieve daarvan opgave of betaling te doen voor ultimo dezer, aan het kollegie van boedelmeesteren.

De secretaris van het kollegie voorn.

W. L. CRANSSEN.

BATAVIA, *den 1 Juni 1820.*

Advertentie.

Op maandag den 5den Juni 1820.

ZAL door Heeren Boedelmeesteren verkocht worden.

De navolgende vastigheden. uit den boedel van *Adjie* en voor rekening van *Sarien*.

No. 1. Zeeker stukje thuin land geleegen buiten dese stad in 't westerveld het 2de deel van 't blok P. sub no. 223.

Uit den boedel van Nahoe, vrij mandreet.

2. Zeeker stukje laag en moerasig stukje grond waar op verschelde mahometaansche begraaf plaatsen, geleegen buiten dese stadspoort Utrecht in 't westerveld het 2de deel van het blok P. sub 120.

Uit den boedel van Dakman Cz.

3. Zeeker stukje thuin land bebouwd met een bamboese huisje met pannen gedekt staande en geleegen Zuidoostwaards buiten dese stad op Manga besar in 't westerveld het 1ste deel van 't blok M. sub no. 61.

Uit den boedel van den Javaan Harham.

4. Zeeker erf bebouwd met een pedak van steen, planken en bamboesen met pannen gedekt, benevens een bamboese pondok met adap gedekt, *Abdul Rachman* toebehoorende staande en geleegen buiten deese stadspoort Rotterdam in 't oosterveld het 15de deel van het blok L. sub no. 31 en 32.

Uit den boedel van Mechamat Soeboer.

5. Zeeker erf bebouwd met een steens pedak met pannen gedekt, staande en geleegen wat buiten dese stadspoort Utrecht in 't westerveld 't 8ste deel van het blok P. sub no. 294.

Uit den boedel van Adjie Oesien.

6. Zeeker stuk thuin land geleegen omtrend drie uurengaans oostwaards buiten dese stad in het westerveld 't blok F. sub no. 70.

Uit den boedel van Mechamat Oesien, vrij boeginees.

7. Zeeker erf bebouwd met een steens pedak met pannen gedekt, staande en geleegen, omtrent een quart uurgaans Zuidwestwaards buiten dese stad tusschen de Overwaters gragt en de rivier Crocot in 't westerveld 't 6de deel van 't blok O. sub no. 282.

8. Zeeker erf bebouwd met een gedeelte van een bamboese huis met adap gedekt staande en geleegen wat buiten deese stadspoort Diest in het westerveld het 6de deel van 't blok O. sub no. 235.

Waar van de belendingen ten Vendukantoor te zien zijn.

Vendu Advertissementen.

Door Vendumeesters zullen de volgende Vendutien worden gehouden, als:

Op Maandag den 5den Junij.

TEN overstaan van Heeren Boedelmeesteren, in het oude Chineesch Hospitaal, van huismeubelen, juweelen, goud en zilver werken, enz.

... en precies om 11 uren.

de acht perceelen vastigheden vermeld in de courant van den 27 mei en die van heden.

Op dingsdag den 6den junij.

VOOR een huis op de Tijgersgragt van deheeren *Leps* en *Fetmenger* voor rekening des boedels van wijlen deheer *J. J. Reijnst*, van slaven, rijtuigen, juweelen, goud en zilverwerken, een Engelsche tuig voor 4 paarden, een pleet tuig voor 2 paarden, een fraaije spelende astrale lamp, schilderijen in vergulde lijsten, jagtgeweeren en pistoolen in kistjes, porceleinen thee servies en glaswerken, etc.

Als mede 2 slaven genaamt Pluto en Victor beide goede lijfjongens en musikante.

Pluto, is een eerste walthoornist en trompetter Victor, speelt de walthoorn, trompet fluit en fiool.

Op woensdag den 7den junij.

IN de tuin van wijlen den Wel Ed. Gestr. Heer *van Braam*, staande boven Weltevreden, van Arabische en andere rijd en wagen paarden, Europeesche en Javasche rijtuigen, lijf-eigenen, huismeubelen, en andere goederen meer.

Op donderdag den 8sten junij.

VOOR het sterfhuis van wijlen deheer *W. van der Linden*, staande op Koningsplein van wagens, paarden, lijfeigenen een fraaij clavier, een Engelsche carricle, diverse dranken, huismeubelen, zilver en pleetwerken, eenige bouwmaterialen, gemaakte mans kleederen en linnegoed, en wat verder ten voorschijn zal worden gebragt.

Op vrijdag den 9den junij.

TEN overstaan van eene kommissie uit het Kollegie van Heeren Weesmeesteren voor het huis van de heer *J. Ekenholm*, staande op de voorreij buiten de Nieuwpoort, van huismeubelen, gemaakte mans en vrouw kleederen, musiek, violen een baas enz., nagelaten door wijlen *J. B. Wiegerman*, *C. J. Glavimans*, *P. Pirct*, *M. E. Mattheus*, en *A. van der Liefle*.

Daar na voor rekening van de heer *J. Ekenholm*, diverse volgens catalogus.

Verkooping.

TUSSCHEN den 19 en 24 junij, zal ten overstaan van eene kommissie uit den raad van justitie alhier, alwaar ten dien dage verkooping zal worden gehouden, verkocht worden de navolgende vastigheid, als:

Zeker erf bebouwd met een steenenhuis, wagenhuis en paardenstal, staande en gelegen buiten deze stadspoort Rotterdam, beoosten de Vorburgs-gracht, in het oosterveld het 17de deel van het blok L, sub no. 100, 162, 163 en 164, en verder als bovengenoemde vastigheid ter plaatse gelegen en toebehoorende is, aan *Clement Niemansverdriet*.

Aldus gedaan en gepubliceerd, na voorgaande klokkegeslag van de puije van het raadhuis te Batavia.

De gezworen exploiteur bij welm. raad.

H. NOLLEMANS.

Uit de hand te koop.

HET huis van den ondergeteekende, staande op de Tijgers-gracht, en komende uit in de Nieuwpoort-straat.

O. G. VAN DER KERR.

Te huur.

TWEE huizen met des stallingen staande in de Koestraat, te bevragen bij *de Heart*.

Te koop.

HET buitenverblijf *Ons Genoegen*, gelegen tusschen Meester-cornelis en Campong-malaijoe, te bevragen bij den eigenaar en bewoonder,

J. A. BEIJVANCK.

ONS GENOEGEN, *den 20 mei* 1820.

Te koop of te huur.

DE tuin, gelegen naast het residentie huis, toebehoorende aan … PARVÉ.

Te koop.

IN juni te leveren onharige padie, de 200 bossen voor ropijen 50. adres op Tana-abang.

W. V. H. VAN RIEMSDIJK.

Te koop.

EEN bekwame kok, als mede een familie goede slaven, zijnde man, vrouw en zoon, te bevragen op 's Lands-drukkerij.

Advertentie.

TER lands drukkerij, zijn te bekomen Nederlandsche Staats-Almanakken voor 1819, tegen *f* 7 het exemplaar.

Advertentie.

IN het negotie-huis van de heeren *Deans, Scott & Co.*, zijn te bekomen de volgende goederen, pas aangebragt van Calcutta, per het schip MERCURIJ, kapitein *Jordan*, als, goenij zakken en pauls, tarwe, zeep in kistjes, sigaren, hookah-tabak, buskruid in doosjes, brandewijn in bottels en vaten, bendij-zweepen, fijn zeildoek, kair kabels van 18, 16 en 14 duimen, zeilgaren, verwen en lijn-olie, smeer- en waskaarsen, ghee, spijkers in soorten, wit en bruin beschuit, koekepannen, en andere goederen meer.

BATAVIA, *den 20 mei* 1820.

Advertentie.

IN het negotie-huis van *Leps & Fetmenger*, in de binnen Nieuwpoort-straat, zijn te bekomen de ondervolgende goederen als: enkelde en dubbelde muurstolpen, glaze ruiten, wijn en bier glazen, extra fijne lakens en kasemieren, flanelle, badlaken, Iersch linnen, Marokko leder, ledere petjes, mans en kinder hoeden, schrijf- en post-papier, tafellakens, tafel servicsen, meubel beslag en garnituren voor rijtuigen, Engelsche potloden en pennen, sakkie, salade olie, madera, brandewijn, hammen, enz.

BATAVIA, *den 18 mei* 1820.

Te koop.

BIJ den ondergeteekende, Chinsura sigaren eerste soort.

JOHN ROWE.

Groote-rivier oostzijde.

Advertentie.

IN het negotie-huis van den heer *Robert Thornton*, op de groote Rocamalakka, zijn te bekomen de volgende goederen: een schoon assortiment Engelsche goederen, bestaande in pleeted-waren, katoen, neteldoek, geslepen glaswerken en aardewerken, Zweedsche staal, ijzer en staal-waren, spiegels en kijkers, wagen behgzels, zadels, Marocco leer, metale knopen, naalden en spelden, groene lakens voor tafels, heele en halve konsies, umbrellas, schrijfessenaren, gemaakte mans kleederen, kurken, zoo mede madera en roode wijn in bottels.

BATAVIA, *den 1 juni* 1820.

Advertentie.

OP den 15den van de aanstaande maand, zal bij publieke vendutie, voor het Negotie-huis van de heeren *Poulter & Grieve*, te Sourabaija voor rekening van de assuradeurs verkocht worden, de beschadigde lading gelost uit de brik ALERT, bestaande in suiker en rijst.

SOURABAIJA, *den 25 mei* 1820.

TO be sold on account of the underwriters, by public vendue, at the stores of Messrs. *Poulter & Greeve*, Sourabaya, on Thursday the 15th day of June, the DAMAGED CARGO, landed from the brig ALERT, consisting of Sugar and white Rice.

SOURABAIJA, 25 *mai* 1820.

Vracht en Passagie.

NAAR ROTTERDAM, met het nieuw gekoperd eiken Nederlandsch fregat-schip DE JONGE ANTHONIJ, kapitein *T. A. Jacometti*, te bevragen bij

COLVILLE, JUTTING & CO.

BATAVIA, *den 24 mei* 1820.

Benoodigd.

EEN stuurman, adres bij *J. van Reenen & Co.*

Benoodigd.

WISSELS op Holland, bij *J. van Reenen & Co.*

Geleend.

ZONDER te weten van wie „*Vancovers reis om de wereld, in het Fransch.*" De eigenaar kan het werk ter Lands-drukkerij afhalen.

NAARVOLGENS eene bepaling der Hooge Regering is de Bataviasche Courant vrij van postgeld verklaard, Daardoor een van de grootste hinderpalen der meerdere verspreiding van dezelve over Java weggenomen zijnde, zullen waarschijnlijk voor het aanstaande halve jaar velen die tot hiertoe op de Courant niet ingeteekend hadden, dit als nu wenschen te doen.

Tot dit einde kan men zich schriftelijk aan den directeur van 's Lands drukkerij wenden en bij eene naauwkeurige opgave van naam en woonplaats, en den inteekenings prijs van f 20, voor den 1sten juli voldoende, zich van eene geregelde toezending verzekerd houden.

TER LANDS-DRUKKERIJ WORDEN TEGEN GEREEDE BETALING AAN DE INTEEKENAREN AFGELEVERD, DE NUMMERS 11 TOT 20 INCLUSIVE, VAN HET STAATSBLAD VAN NEDERLANDSCH INDIE.

HET BEDRAGEN IS *f* 11.

DE INTEEKENAREN WELKE DE VROEGERE NUMMERS VAN 1820 NOG NIET HEBBEN LATEN AFHALEN, WORDEN VERZOCHT, DIT ALS NU TEGEN BETALING VAN *f* 42. 10. TE DOEN; KUNNENDE MEN ZICH, VOOR ZOO VEEL DE RESIDENTIEN BETREFT, VAN EENE DADELIJKE EXPEDITIE MET DE POST, NA ONTVANGST DER PENNINGEN, VERZEKERD HOUDEN.

OOK ZIJN TER DRUKKERIJ NOG TE VERKRIJGEN COMPLETE STELLEN STAAT-BLADEREN VAN 1819 VOOR *f* 31: 22., ALSOOK DE NUMMERS 1 TOT 10 INCLUSIVE VAN HET JAAR 1820, VOOR *f* 23, VOOR DIEGENEN, WELKE GEENE INTEEKENAREN ZIJN.

GEDRUKT TE BATAVIA,
ter Lands Drukkerij.